

Javul a helyzet a szegedi iskolákban

Beszélgetés dr. Páli Ferenc tankerületi főigazgatóval

Munkatársunk hosszabb közérdekű beszélgetést folytatott a tankerületi főigazgató úrral, mai számunkban azonban helyszűke miatt csak a beszélgetés egy részét tudjuk közölni. (Szerk.)

Van-e már az iskoláknál számbavehető eredmény az újjáépítés terén?

A tankerületben nincsenek jelentős iskolai épületkárok, aránylag a legtöbb kár Szegeden van, így a piarista gimnáziumban, állami leánygimnáziumban és a Baross gimnáziumban. A kultuszminisztérium az állam anyagi helyzetéhez mérten eddig is nagy gondot fordított a helyreállításra, jelentős összegeket utalt ki már eddig is, ennek megfelelően itt-ott munkálatok is történtek már. De még sok a tennivaló. Az iskolák felszerelésében vidéken is jelentős károk estek, ezeknek helyreállítása sürgős feladat az államra és társadalomra. Szegeden a városnak alig van fedezete a helyreállításra, így csak kisebb munkákat tudott elvégezteni. Hőmérsékletreheven jobb a helyzet, ott a város igen szép beruházásokat végeztetett.

Történik-e valami a szegény diákok tanszerellátása tekintetében?

A kultuszminisztérium Szeged bel- és külterületére eddig hat mázsa fűzetet, rajzlapot és egyéb felszerelést küldött. Ez igen komoly segítség. A tanszerellátás tekintetében a diákkapitár szövetség már a folyó tanév elején megszervezte a diákboltokat szövetkezeti alapon, ahol a szövetkezeti diáktagok vásárlási visszatérítés címén fognak kedvezményt élvezni. Ezek a diákszövetkezetek tisztázták a diákszövetkezetek 25 százalékát önadóztatás címén központosították, szegény tanulók segélyezésére, internátusi tanuló ellátására, ágyalaptásokra, stb.

Mi a véleménye főigazgató úrnak a demokratikus tankönyvekről?

A felszabadulás után sietősen kellett összeállítani a demokratikus tankönyveket, s egyik-másik tankönyvön bizony nagyon meglátszott ez a sietős munka. A demokrácia és a tudomány szempontjából megütötték a mértéket, ámde nem a sajátos gyermeklélek szempontjából, a didaktika szempontjából s bizony nem mindig tudtak közelférködni a tanulók felkészítéséhez. Ez tette szükségessé új tankönyvek kiadását. Az új tankönyvek még e hónap folyamán megjelennek. Még nincs személyes véleményem rólok, de információim szerint a legjobb reményekre jogosítanak.

Mi a helyzet a nevelés munkatársainak demokratizálódása terén?

A nevelői rendben sok a hozzám hasonló népi- és munkáscsaládból származó ember, így a magyar nevelés sok munkása már származásánál fogva sem lehet antidemokratikus gondolkodású. Az elmúlt rezsim nyomása természetesen sorainkban is éreztette hatását, de mondhatom, hogy a felszabadulás óta eltelt két és fél évtizedben a téren is meghozta a maga eredményét s az átképzőtanfolyamok is élénk nyomokat hagytak a felkezelőkben. Zökkenők természetesen még itt is vannak, mint az újjáépítés egyéb területein.

Milyen a tanulók

egészségi állapota?

Az iskolák egészségügyi helyzete különösen az utolsó félévben sokat javult. Az iskolaorvosi működés mind rendszeresebbé válik. A szegénytanulók ingyenes étkeztetése is megindult több helyen. Szegeden például négy iskolában, de arra törekszünk, hogy az ideai tanévben már minden

iskolában legyen ingyenes étkeztetés. Társadalmi akciók által óhajtuk elérni, hogy az ilyen étkeztetésnél minden szegény tanuló kapjon 3 deci tejet és egy bucit. A dr. Viola György városi tisztifőorvos ur által létesített fertőtlenítőállomás is örövendően érezteti hatását. A két évvel ezelőtti nagyon elterjedt rühes megbetegedés örövendően lecsökkent, bár szóróanyagosan még mindig előfordul. Kiárvánatos volna a szegénysorsú gyermekek ingyenes fürdőtése. Óhajtanánk volna, hogy a városi fürdő kedvezményes fürdőjegyeket bocsájtana rendelkezésre, amiket a főigazgató-ság osztana szét az intézetek között. A 3 éves tervben nagyszabású iskolaegészségügyi tervek valósulnak meg, hogy csak egyet említsék, valamennyi iskola ellátása orvosi rendelővel.

Mit tart főigazgató ur

a legsürgősebb teendőnek?

Az összes iskolák tüzelőanyaggal való ellátását. Sajnos, a tanév két héttel később indult, ez is érzékeny veszteség. Az iskolák fűtése a társadalom eminens érdeke. Ha az állam nem bírja, társadalmi uton kell elérni, hogy az ideai tanévben ne legyen már fűtési szünet, mert meg kell mondani, hogy fűtési szünetekkel nincs újjáépítés a tanítás terén. A komoly eredmény egyenes arányban áll a tanítási munkanapok számával.

OLVASÓINK irnak

A Hétfői Újságban megjelent egy cikk »Mosónők és takarítónők kenyeré« címmel, melyben a cikkíró helyteleníti azt az eljárást, hogy a mosónők és takarítónők kenyérelátást követelnek munkaadóiktól, anélkül, hogy jegyeiket leadnák. Erre vonatkozóan kaptuk egyik olvasónktól a következő levelet:

»En mint alkalmi munkás, mosónő szeretnék hozzászólni a Hétfői Újság cikkéhez. A munkaadó, aki a kiszabott fejadagból nem tud juttatni az alkalmi munkavállalónak, nem jár el helyesen akkor, ha csak egy megoldást talál: a fekete kenyérbeszérlést. Viszont igaz van a munkásnak is, aki saját kenyérbeszérlését az esetenkénti munkanapokra nem adhatja le, hiszen ezzel az indoklással leadhatná valamennyi jegyét és saját háztartása felbomlana. Két megoldási lehetőséget látok: Vagy váltsa meg a munkaadó a munkavállaló ellátását pénzben, vagy pedig — és ez volna a helyesebb — adjon ki a közel-látás pótfeladagot, ill. pótejegyét az alkalmi munkások, mosónők és takarítónők számára. Hiszen legalább olyan fárasztó munkát végzünk mi is, mint a nehéz testmunkások.

Tisztelettel: özv. Páli Ferencné

Hozzászólás a gázgyári szerződéshez

Osztatlan örömmel kell üdvözölni a Délmagyarországnak a gázgyári szerződéssel kapcsolatos cikkét.

Nem volt még egy olyan közügye ennek a nagy városnak amelyben annyira magára maradt volna a lakosság mint a gázgyári szerződés meghosszabbítása. Ezt a szerződést nem kritizálni kell, hanem megpanaszolni a belügyminiszterhez, ahol is kérjük a hatálytalanságát, mert a reakciós mult kimagasló korrupciója hívta bűnös életre. Ha volt az önző kapitalizmusnak kicsucosodó teljesítménye, akkor ez a szerződés valamennyi fertőben létrejött megállapodás koronája.

Két-három ember volt mindössze ebben a városban, aki megtartva integritását harsogott tiltakozott a szerződés meghosszabbítása ellen, de angjuk elvesztett a »gavalléria« csengő zugában és a szerződésnek nevezett valami létrejött, hogy törvényes formát adjon egy újabb évtizedekre terjedő harácsolási lehetőségnek.

Enyhe szavak ezek arra, hogy újra beleképzelni tudjuk magunkat abban a légkörben, amely lehetővé

tette a város közönségének kijátzását.

Mély megdöbbenéssel olvastuk a Délmagyarországban, hogy ezen felül a gyár még kényszerkölcsönt is vándikál magának a közönség rovására, holott annak idején az volt az egyetlen »erős« érv, hogy kölcsönt ad a városnak, ha neki ajánldozza a gázgyárat mindenestől. Most kiderül, hogy a város adja a kölcsönt is.

Sok ezer ember érezte a bőrén ennek a kiméletlenül inkasszált társaságnak a keménykezűségét és ezekre tehető azoknak a száma, akik most az MKP lapjától várják ennek az ügynek a revízióját.

Nem fizet a gázgyár? Ez esetben adva van a mód, amellyel élni kell: kikapcsolni a társaságot a koncesszióból. Ő is azt teszi a sok szegény emberrel, ha nem fizeti ki a fogyasztást, amely ime toronymagasan áll még a fővárosi árak felett is.

Ez a társaság csak egyszer tudott bőkezű lenni, akkor amikor a koncesszió meghosszabbításának nevezett ajándékot csikarta ki a maga alakította közvélemény nyomása alatt. Példának említené szegény, hogy egy kis hetilap is 3000 pengő hirdetési megrendelést kapott annak idején a gázgyártól, hogy kritikáját a kiadó elnémsa. A trükk sikerült, a kiadó elnémsítette a szerkesztőjét! Hiába nyilatkozott a szerkesztő a közgyűlésen felolvasott levélben, hogy mi is történt, az ő hangja éppen úgy elveszett, mint más oldalról elhangzott tiltakozások.

Küszöbölje ki a Délmagyarország azt a reakciós kapitalista szellemet, amely megengedhetőknek találta, hogy szegény ember filléreire osztozzék a város és a dús gazdag társaság, követelje az árak leszállítását feltétel nélkül, addig is, amíg a közérdekkel ellentétes szerződés revízióját, azonnali hatálytalanságát elérheti, mert ilyen lelkiismeretlenül odadobott közvagyon nem maradhat tovább a társaság kezében.

Az adatok tömkelege teszi nyilvánvalóvá, hogy ezt a megállapodást nem tűrheti a demokratikus közvélemény, hogy ez a megállapodás ügyészért kiált. Ezeket az adatokat a belügyminiszter vizsgálat könnyen felderítheti, amire kérjük és amit várunk, hogy jóvá tessék a multnak ezt az itt felejtett anyagi botlása.

Görgő Mihály

Ismét jön!

írógép, számológép

legmagasabb áron vásárol

Szenesi

Irodagép Vállalat, Széchenyi-lár

Telefon 6-41.

A rövidített jegyzőtanfolyamokról

A magyar nép az újjáépítés terén a fizikai újjáépítés mellett nem feledkezik meg a szellemi — ezen belül a közigazgatási szellemi felfrissítéséről — újjáépítéséről sem. Ma az országban öt helyen, Budapesten, Nyíregyházán, Egerben, Szombathelyen és Kaposváron folytak a négyhónapos községi közigazgatási tanfolyamok. Mind egytől-egyig az újjáépülő magyar demokratikus szellem várai, ahonnan — most már nem a népelles beállítottságu, hanem — a népből jött és a népet dolgozó egyszerű munkásemberek gyermekei kerülnek ki a közigazgatásba. Ezek a tanfolyamokon teljesen díjtalanul, államköltségen sajátíthatják el az új jegyzők azt a tudást, amire a közigazgatási életben szükség van.

Hogy milyen nehezen indult meg ez a szellemi utánképzés, mi sem bizonyítja jobban, mint éppen az, hogy maga Nagy Ferenc volt miniszterelnök — aki magát parasztszármazásának hirdette — a legnagyobb ellensége és gátja volt a tanfolyam megindításának. Rajk László belügyminiszter urnak köszönhető, hogy Nagy Ferenc akadékoskodása ellenére megindult a tanfolyam s ma már az a helyzet, hogy egy hónap múlva 300 jegyzővel lehet pótolni azokat a jegyzőket, akik mindenért és mindenkiért dolgoztak és dolgoznak, csak a népet nem.

Felhasználom itt az alkalmat, hogy egy vádat visszautasítsak, amivel a kétlével jegyzőtanfolyamot végzett leendő kartársak vádolnak bennünket. Ez pedig nem más, mint a szakképzetlenség vádját. Szerintük a négy hónap kevés idő ahhoz, hogy kellő alapot sajátítsanak el a hallgatók.

Ha leendő kollégáink nem rosszindulattal bírálják a kérdést és tudják azt, hogy a közigazgatás egyenlő az élettel, s ha azt sem teszik figyelmen kívül, hány ügyes — a közigazgatási életben jártas — írodatiszt, vagy nagygyakorlatu jegyzőgyakornok van a tanfolyamokon, akiknek a négyhónapos alapképzés elegendő ahhoz, hogy községi jegyzők legyenek, akkor nem vonhatják kétségbe, hogy a demokrácia ezek előtt meg kellett hogy nyissa az érvényesülés útját.

Mindezek ellenére most, amikor azoknak az egyszerű embereknek gyermekei is bekerültek a tanfolyamra, akik — ha még anyagiakkal bírták volna a tanítást, azonban azon egyszerű ok miatt, mert vagy parasztyermek vagy ipari munkás gyermekei voltak — már a felvételtkor az esetek 90 százalékában kimaradtak, nem csodálatos tény, hogy ezeket a jegyzőjelölteteket nagyon sok működő kartársunk — akik egy-egy kedves nagybácsit, alispán keresztapát vagy éppen Horthy kegyelme révén végeztek el a tanfolyamot — most minden váddal illet. Ezek a kartársak ma úgy igyekeznek informálni a falu egyszerű népet, mintha mi nem közigazgatási, hanem valami politikai futószalagtanfolyamot végeznénk.

Megnyugtatósnál közlöm jóakaróinkkal, hogy pl. Nyíregyházán a tanfolyam hallgatóinak 60 százaléka rendelkezik érettségivel és átlag három éves gyakorlattal. A fennmaradó 40 százalék, akiknek alkalmassági vizsgájuk van, rendelkeznek olyan gyakorlattal és törhetetlen szorgalommal, hogy a minden saffangnélküli tananyagot — amely a közigazgatás mindennapi természetes sallangjával ugyanolyan nagy anyag, mint a két éves jegyzőtanfolyam — el fogják tudni sajátítani és meg fogják helyüket állni a kétlével jegyzőtanfolyamot végzettek mellett. Végezetül még affelől is biztosíthatom a ránk gorbesszettel nézőket, hogy bennünk sem a magyar nép, sem Rajk belügyminiszter ur nem fog csalódni.

Rácz István

UFOSz és szövetkezeti vezetők figyelmébe

Felhívjuk a tagtársak és elvtársak figyelmét, hogy a kedvezményes lábbeli igénybevételére szolgáló rőzsaszínű utalvány szeptember 30-án lejár. Ezért szükséges, hogy az igénylők utalványukat a megjelölt ideig váltsák be. A lábbeliket szeptember 30-án utáni központi utasítás alapján el kell szállítani, mert ez az akció a hároméves tervvel kapcsolatban pontosan időhöz kötött.

Hungária terraszan

Virány László és Rácz Márton muzsikál
Halkülönlegességek - Fleckenek. — Figyelmes kiszolgálás! — Polgári árak!

Divatbemutatót

tartok szeptember 25-én délután fél 5 és 6 órakor üzlethelyiségemben. — Belépés kizárólag meghívóval történik. — Szíveskedjen előzetesen néalm igényelni.

P. REICH ERZSI